

הנחיות להוראת המצגת – יישוב סכסוכים

קהל היעד: תלמידי כיתות ז-י

זוהי המצגת השלישית בנושא יישוב סכסוכים בבית הספר ובחיי התלמידים (אחרי [גישור כולם](#) ו-[מנצחים; מגשרים ולא מחרימים](#)). אנו ממליצים שהדיון במצגת זו ישלים את המצגות הקיימות. כך התלמידים כבר יכירו את המהלך ויהיה קל יותר לעסוק בנייתוח הסכסוך.

במצגת זו אנו מציגים ארבעה סיפורי סכסוכים, ולגבי כל אחד מהם מעמיקים את הניתוח ובוחנים את העמדות והצרכים של הצדדים המעורבים, ומנסים יחד עם תלמידי הכיתה ליישב את הסכסוך.

יישוב הסכסוך הוא הכרחי מפני שסכסוכים לא פתורים מובילים לאווירה של אלימות ואי נחת.

מהלך יישוב הסכסוך כולל את השלבים הבאים:

1. ברור העמדות של המעורבים בסכסוך.
2. ברור הצרכים של המעורבים.
3. חשיבה משותפת על אופציות לפתרון הנובעות מתוך הצרכים של המעורבים.
4. ניסוח הסכם המקובל על המעורבים בסכסוך.

משך הפעילות: כשני שיעורים

מהלך הפעילות:

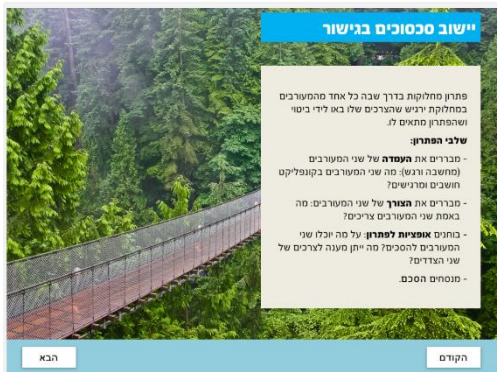
שקופית פתיחה

שקופית זו מציגה את נושא המצגת. התלמידים מוזמנים לשער מה יוצג במצגת ולנסות לקשר בין תמונת הפתיחה לנושא המצגת.

שקופית 2 – יישוב סכסוכים בגישור

בשקופית זו מוצגים שלבי יישוב הסכסוך שהתלמידים כבר מכירים מהמצגות הקודמות. חשוב להזכיר כי העיסוק בסכסוכים צריך להיות תוך הפגנת אמפתיה וניסיון אמיתי להבין את הצדדים בלי לשפוט אותם.

שקופית 3 – אז מה אם יש בינינו מחלוקות

שקופית זו היא שקופית אִם שממנה יוצאים לארבעה סיפורי סכסוך.

תוכלו לעבור בין הסכסוכים ולהשוות דרכי פעולה.

הסכסוכים הם ממקורות שונים:

1. סכסוך בין תלמידים על **מקום ישיבה בכיתה** – סכסוך כזה נפוץ למדי בקרב תלמידים בין כותלי בית הספר.

2. סכסוך בין מורה לתלמידה בעקבות **איחורים**

לשיעור – מדובר באיחור שאינו חד פעמי והוא מהווה דוגמה לבעיות משמעת בבית הספר.

3. סכסוך בין תלמידים הבאים מרקע תרבותי שונה על **אוכל**, אבל בעצם על הבדלי תרבות.

4. סכסוך בין תלמידות שמתחיל בסביבה **דיגיטלית**.

מקום ישיבה – הסיפור מתאר סכסוך בין חיים ואמיר על מקום ישיבה ליד דני בתחילת שנת הלימודים. סיפור זה מייצג מקרים רבים של סכסוכים בין תלמידים סביב מקומות ישיבה העלולים להתלקח לאלימות. לאחר קריאת האירוע והבנתו, מומלץ להתקדם לפי הסרגל שבראש העמוד.

האיחור – הסיפור עוסק בסכסוך בין התלמידה חנה למורה דבורה על קיום כללים בכיתה. אם לא יימצא פתרון, חנה לא תיכנס לשיעורים ותיכשל במקצוע הנלמד. אם נעזור להן ליישב את הסכסוך, כל זה יימנע. לאחר קריאת האירוע והבנתו, מומלץ להתקדם לפי הסרגל שבראש העמוד.

לא טעים לי – הסיפור עוסק בסכסוך בין דימה ואבי על רקע תרבותי של העדפות במזון. אמנם מדובר כאן באירוע נקודתי, אבל סכסוכים כאלה מתקיימים גם על נושאים אחרים כמו לבוש, בילוי, ספורט ועוד. אם לא מנסים להבין את שני הצדדים, יהיה קשה לדלג מעל להבדלים התרבותיים. לאחר קריאת האירוע והבנתו, מומלץ להתקדם לפי הסרגל שבראש העמוד.

קבוצת הוואטסאפ – זהו סכסוך המתרחש בסביבה דיגיטלית בין אריאלה ונועה לבין מאיה ועופרי. צירוף לקבוצת וואטסאפ נעשה לרוב מתוך כוונה טובה, אבל עלול להתפתח לריב וסכסוך מכיוון שהצדדים לא תמיד מבינים זה את זה. פרישה מקבוצה ללא הסבר מעליב מאוד את הבנות שמנהלות את הקבוצה, מפני שהן אינן מבינות מה בעצם קרה כאן. לאחר קריאת האירוע והבנתו, מומלץ להתקדם לפי הסרגל שבראש העמוד.

מה ניתן לעשות?

מהלך יישוב הסכסוך דומה בכל אחד מהמקרים:

- יש להבין את **העמדות** של שני הצדדים ואת **הצרכים** שלהם, תוך אמפתיה ובלי להכריע לטובת צד זה או אחר.

- יש להתקדם לקראת הצעת **אפשרויות לפתרון**, ולנסח **הסכם**.

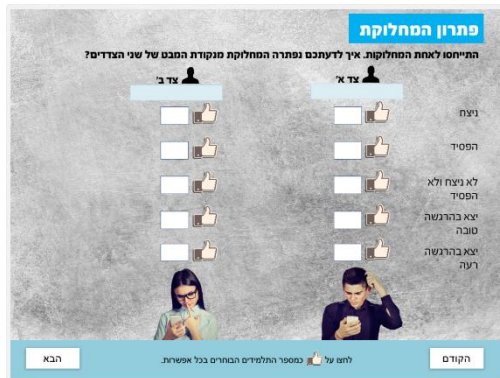
במצגת מופיעות אופציות לבחירה אבל רצוי לעודד את התלמידים להציע תשובות אפשריות משלהם. ניתן גם לשחק משחק תפקידים או להכיל את הצעדים על כל אירוע דומה אחר. אנו מציעים כי ההסכמים יוצגו בכיתה, מכיוון שההסכמים עשויים למנוע סכסוך דומה בעתיד.

שקופית 4 – פתרון המחלוקת

בשקופית זו מציעים לתלמידים לבחור אחד מארבעת סיפורי הסכסוך שהוצגו בשקופית הקודמת, ולבחון את שני הצדדים בסכסוך.

יש לכתוב את שמות הצדדים מתחת לצד א ולצד ב – למשל, צד א – חיים, צד ב – אמיר.

התלמידים מוזמנים לבחון את האירוע ואת מהלך היישוב שנעשה בכיתה, ולקבוע לגבי כל אחד מהצדדים: האם ניצח? האם הפסיד? לא ניצח ולא הפסיד? יצא בהרגשה טובה? יצא בהרגשה רעה?

אם יישוב הסכסוך נעשה כהלכה, סביר שהכרעת רוב התלמידים תהיה שאף צד לא יצא מנצח או מפסיד, או שלחילופין שני הצדדים יצאו מנצחים, וששני הצדדים יצאו בהרגשה טובה. אם מתקבלת תמונה אחרת, יש מקום לבחון מחדש את הפתרון שהוצע בכיתה.

שקופית 5 – לסיכום

שקופית זו מסכמת את תהליך יישוב הסכסוכים בין המעורבים, שבו אין צד מנצח או מפסיד, אלא הסכמה על הפסקת הסכסוך בדרך מקובלת ומותאמת לצרכים של כולם.

